

Korset och Kronan

Nr 52/2021

Jesus säger: Håll fast vid
det du har så att ingen
kommer och tar din krona
(Upp. 3:11)

CA 4: Om rättfärdiggörelsen (2)

Augustans artikel 4 inleddes som vi tidigare sett med orden:

Vidare lärs att vi inte kan få förlåtelse och rättfärdighet inför Gud genom vår egen förtjänst eller genom egna gärningar.

Vi skall nu undersöka vad Bibeln säger om detta. Är det verkligen sant att Guds ord lär oss att rättfärdiggörelsen sker utan vår förtjänst och utan våra egna gärningar? Verkas rättfärdiggörelsen endast genom den helige Ande? Eller är det en samverkan mellan vår avgörelse och Guds nåd?

När Petrus predikade på pingstdagen för en stor mängd judar från många länder talade han först om att Andens utgjutelse var en uppfyllelse av Joels profetia:

Och det ska ske därefter att jag utgjuter min Ande över allt kött (Joel 2:28).

Denna profetia avslutades med orden:

Och det ska ske att var och en som åkallar

Kyrkblad för S:t Martins och S:t
Petri församlingar, Evangelisk-Lutherska
Kyrkan i Sverige. Red. Sten Rydh.
Nr 52, 26 mars 2021.

Ordet om korset är en
dårskap för dem som går
förlorade, men för oss som
blir frälsta är det en Guds
kraft (1 Kor. 1:18)

Den gode herden
leder sina får (Joh. 10)

Herrens namn ska bli frälst (Joel 2:32).

Denna åkallan är en Guds gåva som sker när en människa kommer till tro. Petrus predikade därefter grundligt om Jesu död och uppståndelse. Han visade att Davids profetia om Messias, Kristus, nu har gått i uppfyllelse. David hade skrivit i Psaltaren:

Jag har alltid Herren för ögonen. Han är vid min högra sida, jag vacklar inte. Därför gläds mitt hjärta och jublar min ära. Även min kropp får vila trygg, för du lämnar inte min själ åt dödsriket, du låter inte din Helige se förgängelsen (Ps. 16:8-10).

David hade genom den helige Andes ingivelse skrivit detta och det måste gå i uppfyllelse. Guds Helige, Jesus Kristus, skulle inte som vi andra drabbas av förgängelse i döden genom förruttnelse, ty Gud skulle uppväcka honom på den tredje dagen. Om detta predikade Petrus och sade:

Israeliter, hör dessa ord: Jesus från Nasaret var en man som blev erkänd av Gud inför er genom kraftgärningar, under och tecken. Genom honom gjorde Gud detta mitt ibland er, som ni själva vet. Efter Guds bestämda plan och beslut blev han utlämnad, och med hjälp av de laglösa spikade ni upp honom och dödade honom. Men Gud har

uppväckt honom och löst honom ur dödens vanda, eftersom det inte var möjligt för döden att behålla honom. David säger om honom:

Därför gläds mitt hjärta och jublar min tunga. Även min kropp får vila i trygghet att du inte lämnar min själ åt dödsriket eller låter din Helige se förgängelsen (Apg. 2:22ff).

Jesu död och uppståndelse är förutsättningen för rättfärdiggörelsen. Utan en klar predikan om vad Jesus har gjort kan vi inte alls förstå vad som menas med syndernas förlåtelse och rättfärdiggörelsen genom tron allena.

Petrus inskräper att redan GT lärde om Kristi uppståndelse. David var en profet som förutsåg detta (v. 31). Petrus själv och alla apostlarna hade varit tillsammans med den uppståndne i över en månads tid innan han for upp till himmelen, 40 dagar efter påsk. Petrus säger:

Denne Jesus har Gud uppväckt, och vi är alla vittnen till det. Han har blivit upphöjd till Guds högra sida och fått den utlovade helige Ande av Fadern, och han har utgjutit det som ni ser och hör. David har ju inte stigit upp till himlen, men han säger: Herren sade till min Herre: Sätt dig på min högra sida tills jag lagt dina fiender som en pall under dina fötter. Därför kan hela Israels folk veta säkert att denne Jesus som ni korsfäste, honom har Gud gjort till både Herre och Messias.” (Apg. 2:32-36).

Detta är en mäktig predikan. Petrus pekar på att folket varit med och korsfäst Jesus, som nu Gud själv med kraft har visat vara Messias. Alla profetiorna vittnar om detta.

De som lyssnade fick ett styng i hjärtat. De kände en stark ånger över sina synder. De förstår att de har syndat på ett fruktansvärt sätt och nu har Gud emot sig. De förstår att de är under Guds vrede och förbannelse. De har korsfäst honom som är härlighetens Herre, Guds enfödde Son. De utropar: *Bröder, vad ska vi göra?*

Petrus kommer nu inte med en mängd föreskrifter om botgöring eller gärningar och fromhetsövningar. Inget sådant kan

hjälpa människor i syndanöd. Nej, han kommer med det enkla, rena och ovillkorliga evangeliet. Han säger:

Omvänd er och låt er alla döpas i Jesu Kristi namn, så att era synder blir förlättna (v. 38).

Petrus ord är en inbjudan till tro och dop. Vänd er bort från era tidigare falska tankar om Jesus och lita på hans ord! Låt döpa er så får ni syndernas förlåtelse som en fri gåva. Det är inte fråga om några ytterligare villkor. Lagen har redan utfört sitt verk i dessa människors hjärtan. De behöver ingen ytterligare ånger, utan nu skall de istället vända sig till evangelium om Jesus och hans förlåtelse, som ges i dopet.

Grundtextens ord för *omvänd er* betyder *ändra era sinnen*. I vår äldre översättning står det *gör bättring*. Detta går tillbaka på Luthers översättning: *Tut Busse* (gör bot). Engelska översättningar har alltifrån King James version *Repent and be baptized*. Redan Johannes döparen predikade så. Det står:

Johannes Döparen trädde fram i öknen och förkunnade omvändelsens dop till syndernas förlåtelse (Mark. 1:4).

Även Jesus själv förkunnade så:

Omvänd er och tro på evangeliet! (Mark. 1:14).

Av dessa ställen kan man felaktigt dra slutsatsen att orden *omvänd er* skall förstås som ett villkor för förlåtelsen. Det skulle då betyda att om vi själva verkligen ändrar vår inställning och anstränger oss att bli frommare och bättre, så får vi med Guds hjälp förlåtelsen. Om vi uppfyller villkoret att genom vår egen vilja fatta ett beslut om att leva ett nytt liv, så skall Gud å sin sida hjälpa oss och medverka genom att ge oss förlåtelsen.

Men detta strider mot vad Skriften klart och tydligt lär om rättfärdiggörelsen. Paulus skriver:

Av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva. Guds gåva är det, inte på grund av gärningar för att ingen ska berömma sig (Ef. 2:8f).

Frälsningen sägs här vara en gåva och inte någonting som sker på grund av våra

gärningar. Ingen kan berömma sig av att få en oförtjänt gåva. Om vi har utfört ett arbete får vi lön. Då är det ingen gåva. En verklig gåva är det först om den ges helt och hållet på grund av givarens godhet och kärlek. Så ger t.ex. föräldrar små gåvor till sina barn därför att de älskar dem. Så mycket mer ger den himmelska Fadern rättfärdiggörelsens gåva till sina barn av idel kärlek för Kristi skull.

Låt oss gå tillbaka till Petrus pingstpredikan. Han sade:

Omvänd er och låt er alla döpas i Jesu Kristi namn, så att era synder blir förlätta. Då får ni den helige Ande som gåva. Löftet gäller er och era barn och alla dem som är långt borta, alla som Herren vår Gud kallar. (Apg 2:38f).

Betoningen ligger här på att dopet är verksamt därför att det sker i Jesu Kristi namn. På grund av Jesu försoning, hans död och uppståndelse ger också dopet syndernas förlåtelse. I dopet ges därmed den helige Andes gåva, som Petrus här säger. Detta grundar sig på Guds eget löfte, som gäller alla människor, också de små barnen. Det är Gud som kallar och som skänker denna gåva. Alltså kan det inte vara fråga om någonting som vi har förtjänat.

Orden *omvänd er och låt er alla döpas* får därför aldrig förstås som ett villkor, som vi måste uppfylla för att få förlåtelsen och rättfärdiggörelsen. De skall istället förstås som Guds nåderika inbjudan till oss att ta emot gåvan. Det är som när en god och kärleksfull förälder tar fram en present till sitt barn och säger: Varsågod! Här får du! Det lilla barnet öppnar med glädje paketet och känner sig lycklig och glad.

När Petrus i sin predikan kom med evangeliets löfte, grundat i Skriftens klara ord, var det en erbjudan om en utesägligt stor gåva, som han ger åt var och en på Guds befallning. Det står:

Med många andra ord vittnade han och vädjade till dem: "Låt er frälsas från det här bortvända släktet!" De som tog emot hans ord döptes, och

antalet lärjungar ökade den dagen med omkring tre tusen (v. 40f).

Vi kan lägga märke till att Petrus till och med *vädjade* till dem att ta emot frälsningens gåva. Han använde många ord för att övertyga åhörarna om att rättfärdiggörelsen eller syndaförlåtelsen verkligen var till för dem och att de inte behövde göra någonting för att själva åstadkomma den. Jesus hade redan gjort allt och verket var färdigt. Paulus skriver:

Men nu har det uppenbarats en rättfärdighet från Gud utan lag, en som lagen och profeterna vittnar om, en rättfärdighet från Gud genom tro på Jesus Kristus för alla som tror. Här finns ingen skillnad. Alla har syndat och saknar härligheten från Gud, och de förklaras rättfärdiga som en gåva, av hans nåd, därför att de är friköpta av Kristus Jesus (Rom. 3:21-24).

Vi ska lägga märke till att Paulus i kapitel 1-3 har förkunnat lagens dom över all synd och orättfärdighet. Alla människor står som syndare inför Gud. Det finns inte en enda rättfärdig människa utom Jesus själv. Det oerhörda är nu att det står:

De förklaras rättfärdiga som en gåva, av hans nåd (v. 24).

Grundtextens ord är här *dikaióō*, som betyder frikänna, rättfärdiggöra, förklara rättfärdig. Ordet används som en domstols-term där en oskyldig blir frikänd. Det oerhörda är att Gud nu frikänner dem som i sig själva är skyldiga! Men så kan Gud faktiskt inte göra. Han är alltid rättvis. Hur kan han då frikänna syndare?

Paulus ger förklaringen i fortsättningen:

De förklaras rättfärdiga som en gåva, av hans nåd, därför att de är friköpta av Kristus Jesus.

Dessa syndare skulle med rätta straffas till döden. Men nu har de blivit *friköpta* av Jesus. Det grekiska ordet är här *apolytrásis*, som betyder *återlösning, friköpande*. Kristus har betalt en lösepenning för oss, så att vi nu är fria från synd och skuld. Så är Gud faktiskt rättvis när han frikänner oss för Kristi skull. Han tog straffet på sig i vårt ställe, så att vi går fria.

Hur han har utfört detta friköpande visar Paulus i fortsättningen:

Honom har Gud ställt fram som en nådastol genom tron på hans blod (v. 25).

Nådastolen var i GT locket på arken i vilken stentavlorna med Guds bud förvarades (5 Mos. 10:3, 1 Kung. 8:9). Den var av rent guld och ovanpå den fanns två keruber. På denna plats gick översteprästen in en gång om året och stänkte blod från ett oskyldigt djur som offrats. Detta var en förebild för vad som skulle ske i det nya förbundet. Då skulle Jesus Kristus offras och med sitt blod försona hela världens synd.

Att nådastolen var av guld betecknar Kristi gudom och Guds fullkomliga helighet tillsammans med de rena änglarna (keruberna). Nådastolen betecknar den tron, där Gud själv sitter. Locket på arken övertäcker lagens tavlor vilket är en bild av att lagen inte kan försona oss. Men genom Kristi blod har lagens straff drabbat honom, och vi går fria. Detta är den djupa betydelsen av att ”Gud har ställt fram Kristus som en nådastol genom tron på hans blod”.

Vi kan här också tänka på hur Gud innan uttåget ur Egypten instiftade påsklammet som en förebild för Kristus. När den straffande ängeln, som skulle döda alla förstfödda i Egypten såg blodet av påsklammet struket på dörrposterna gick han förbi och skonade dem som var i huset. Det står:

Den natten ska jag gå fram genom Egyptens land och slå allt förstfött i Egypten, både människor och boskap. Och jag ska hålla dom över Egyptens alla gudar. Jag är Herren. Blodet ska vara ett tecken för er på husen där ni är. När jag ser blodet ska jag gå förbi er (2 Mos. 12:12f).

Orden gå förbi är i den hebreiska grundtexten samma ord som vårt påsk (pä'sach). När nu Paulus förklarar vad rättfärdiggörelsen innebär hänvisar han till att Kristi blod renar oss från alla våra synder. För Kristi blods skull går Gud förbi oss och straffar oss inte. Han har blivit vår

nådastol. Paulus skriver alltså:

Honom har Gud ställt fram som en nådastol genom tron på hans blod (v. 25).

När Gud Fadern ser hur Sonen, Kristus, med sitt blod har försonat hela mänskligheten går han med sitt straff förbi var och en som förtröstar på detta blod, detta offer. Vi kan lägga märke till att det står att Gud har ställt fram Kristus som en nådastol. Detta skedde en gång för alla när Jesus dog men det sker också för oss idag när det förkunnas om honom i evangelium. Därför skriver aposteln ”som en nådastol genom tron”.

Nåden gäller alla människor, hela världen. Johannes skriver:

Han är försoningen för våra synder, och inte bara för våra utan också för hela världens (1 Joh. 2:2).

Men detta kommer till oss ”genom tron”. Det innebär att vi börjar förtröstar på Jesus och på vad han har gjort. Detta verkar den helige Ande i våra hjärtan. Augustana 4 fortsätter:

Istället får vi syndernas förlåtelse och blir rättfärdiga inför Gud av nåd för Kristi skull genom tron. Det sker när vi tror att syndernas förlåtelse, rättfärdighet och evigt liv skänks oss för Kristi skull, som genom sin död har fullgjort allt för våra synder. Denna tro tillräknar Gud oss som rättfärdighet inför honom, som Paulus säger i Romarbrevet 3-4.

Det är alltså tron som frälsar på grund av vad Jesus har gjort. Men utan tro är det omöjligt att behaga Gud, skriver Hebréerbrevets författare. Och Paulus skriver: *Allt som inte sker av tro är synd (Rom.14:23)*. Det betyder att den som inte tror och förtröstar på Kristus är kvar i sin otro. Kristi försoningsverk gäller alla människor som ett objektivet faktum, men förlåtelsen måste mottagas av var och en genom tron. Därför säger också Jesus:

Den som tror på Sonen har evigt liv. Den som inte lyder Sonen ska inte se livet, utan Guds vrede blir kvar över honom.” (Joh. 3:36).

* * *

Mer om rättfärdiggörelsen och påsken kommer i nästa nummer.